



به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری کودکان و نوزادان
طرح درس بالینی (Course plan)

عنوان درس: کارآموزی بیماری‌های کودکان و مسائل کودکان استثنایی شماره درس: ۵۱۵۵۳۲
نوع و تعداد واحد: ۰/۵ واحد عملی دروس پیش نیاز: شناخت نوزادان نیازمند مراقبت ویژه
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): ترم ۳ کارشناسی ارشد مامایی نیمسال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۴-۱۴۰۵
زمان کارآموزی: سه شنبه و چهارشنبه
محل کارآموزی: مراکز توانبخشی وابسته به سازمان بهزیستی و مراکز آموزش و پرورش کودکان استثنایی
مسئول درس: دکتر اعظم اسحقیان
مکان و زمان حضور در دفتر کار: دانشکده پرستاری و مامایی، طبقه اول، شماره اتاق ۱۶۰، روزهای دوشنبه ساعت ۱۶-۱۴ با
هماهنگی
شماره تماس: ۰۳۱۳۷۹۲۷۵۷۳

Email: Eshaghian.azam@gmail.com

استاد درس: دکتر اعظم اسحقیان

شرح درس:

از آنجائی که کودکان قشر آسیب پذیر جامعه هستند و مشکلات قبل از تولد (از زمان تشکیل نطفه) حین زایمان و یا بعد از تولد می‌تواند زمینه ساز بیماری‌های مزمن و ناتوان کننده در کودکان گردد، آشنایی با مسائل کودکان و کودکان استثنایی برای دانشجویان مامایی ضروری است.

هدف کلی:

دانشجو در پایان درس قادر خواهد بود عوامل مؤثر بر دستیابی کودکان به حداکثر سلامت و تکامل، مسائل و نیازهای کودکان استثنایی و اصول و روش‌های توانبخشی آنان را شناسایی و در مراقبت از کودک و خانواده به کار گیرد.

اهداف رفتاری:

از فراگیران انتظار می‌رود در پایان دوره قادر باشند:

حیطه شناختی

۱. وظایف، مسئولیت‌ها و نقش اعضای تیم حرفه‌ای در مراقبت از کودکان استثنایی را توضیح دهند.
۲. اختلالات و ناتوانی‌های شایع در کودکان استثنایی را نام برده و ویژگی‌های اصلی آنها را توصیف کنند.
۳. ویژگی‌های کودکان مبتلا به اوتیسم، اختلال نافرمانی مقابله‌ای، ناتوانی ذهنی، ناتوانی جسمی و اختلالات حسی و گفتاری را توضیح دهند.
۴. عوامل خطر و مشکلات شایع جسمی، روانی و اجتماعی کودکان استثنایی را تحلیل کنند.
۵. اصول مراقبت، آموزش و توانبخشی کودکان دارای ناتوانی جسمی، ذهنی، بینایی، شنوایی و اختلالات گفتاری را توضیح دهند.
۶. با مطالعه و نقد حداقل یک مقاله علمی معتبر و مرتبط با موضوع کارآموزی، یک مداخله مراقبتی مبتنی بر شواهد را معرفی و کاربرد آن را در مراقبت از کودک بیان کنند.

حیطه نگرشی

۷. در تعامل با کودک و خانواده، همدلی، شفقت و احترام به کرامت و تفاوت‌های فردی را نشان دهند.
۸. در ارائه مراقبت، نسبت به ایمنی، بهزیستی، حقوق و منافع کودک تعهد نشان دهند.
۹. در تعامل با کودک، خانواده و اعضای تیم درمان، رفتار اخلاقی، مسئولیت‌پذیری و پایبندی به استانداردهای حرفه‌ای را نشان دهند.

حیطه مهارتی

۱۰. در یک فعالیت فردی یا گروهی، ارتباط مؤثر و متناسب با شرایط کودک را با کودک، خانواده و اعضای تیم حرفه‌ای به کار گیرند.
۱۱. نیازهای آموزشی، مراقبتی و توانبخشی کودک استثنایی و خانواده را شناسایی و در صورت امکان در تدوین برنامه مراقبتی مشارکت کنند.
۱۲. روش‌های مناسب آموزش و توانبخشی حسی و حرکتی کودکان دارای ناتوانی جسمی را شناسایی کرده و در صورت امکان در یک فعالیت آموزشی یا توانبخشی مشارکت کنند.

۱۳. نیازهای مراقبتی و آموزشی کودکان دارای ناتوانی ذهنی، نابینایی و ناشنوایی را شناسایی کرده و اقدامات حمایتی مناسب را بیان نماید.

۱۴. مشکلات ارتباطی و اجتماعی کودکان دارای اختلالات گفتاری، از جمله لکنت زبان را شناسایی کرده و اصول حمایت و توانبخشی آنان را به کار گیرند.

شیوه کارآموزی:

۱. حضور در مراکز کودکان استثنایی تعیین شده، آشنایی با مداخلات و مشارکت در بازتوانی کودکان دارای ناتوانی (بینایی، شنوایی، مشکلات ذهنی و اوتیسم)
۲. حضور یک روز در بیمارستان الزهرا و ارزیابی کودکان دارای ناتوانی بستری به دلایل مختلف
۳. ارزیابی مشکلات سلامتی کودکان دارای ناتوانی و ارتباط با آنها
۴. مصاحبه با مسئولین و پرسنل مراکز مذکور در مورد مشکلات و موانع موجود در توانبخشی کودکان دارای ناتوانی
۵. ارائه گزارش بازاندیشی روزانه

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

نمره	روش‌های پیشنهادی ارزشیابی	مؤلفه‌های اصلی	حیطه ارزشیابی
۶ نمره	ارائه و تحلیل کیس، نقد مقاله علمی	شناخت اختلالات و ناتوانی‌های شایع، نیازهای سلامت و توانبخشی، تحلیل کیس، ارتباط دانش نظری با مراقبت و استفاده از شواهد	۱. مهارت‌های عملی بالینی
۶ نمره	مشاهده مستقیم استاد، ارزیابی فعالیت‌های بالینی در مراکز، تهیه و ارائه گزارش‌های بازاندیشی	مشاهده و تحلیل وضعیت کودک، شناسایی نیازها و مشکلات، مشارکت در مراقبت و فعالیت‌های آموزشی/توانبخشی، گزارش‌دهی و مستندسازی	۲. عملکرد بالینی
۴ نمره	مشاهده مستقیم	همدلی و شفقت، احترام به کرامت و تفاوت‌های فردی، تعهد به ایمنی و بهزیستی کودک، مسئولیت‌پذیری، رعایت حقوق و حرمانگی، رفتار اخلاقی و حرفه‌ای	۳. دانش و استدلال بالینی
۴ نمره	مشاهده مستمر استاد؛ فرم ارزشیابی رفتار حرفه‌ای؛ بازخورد و خودارزیابی	ارتباط متناسب با کودک، خانواده و اعضای تیم، گوش دادن فعال، همکاری، مشارکت در بحث و ارائه، مدیریت تعاملات حرفه‌ای	۴. حرفه‌ای‌گری و اخلاق حرفه‌ای
۲۰ نمره			جمع کل

• سیاست‌ها و قوانین دوره

- رعایت آیین‌نامه رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان (مناسب بودن لباس اعم از روپوش، مقنعه و شلوار، کوتاه و بدون لاک و کاشت بودن ناخن‌ها، نداشتن آرایش غلیظ و ...) و کدهای اخلاق حرفه‌ای پرستاری در تمام مدت دوره الزامی است.
- دانشجویان موظف‌اند رأس ساعت ۷:۳۰ در بخش حضور یافته و تا ساعت ۱۲:۳۰ حضور فعال داشته باشند.
- تأخیر بیش از ۲۰ دقیقه تخلف محسوب شده و استاد/مربی می‌تواند ضمن حضور دانشجو، آن روز را غیبت محسوب نماید.

- مدت استراحت روزانه ۲۰ تا ۳۰ دقیقه در فضای داخل بیمارستان بوده و زمان آن با هماهنگی استاد/مربی تعیین می‌شود.
- غیبت غیرمجاز بیش از ۱۰/۱ واحد موجب ثبت نمره صفر خواهد شد. در صورت غیبت مجاز بیش از ۱۰/۱ واحد، دانشجو موظف است در موعد حذف اضطراری، واحد را حذف نماید.
- به ازای هر غیبت غیرمجاز کمتر از ۱۰/۱ واحد، ۲ نمره از نمره بر مبنای ۲۰ کسر و کارآموزی به میزان دو برابر مدت غیبت جبران می‌شود.
- به ازای هر غیبت مجاز کمتر از ۱۰/۱ واحد، کارآموزی به میزان برابر مدت غیبت جبران خواهد شد.
- خروج از بخش بدون اجازه استاد/مربی ممنوع است.
- استفاده از اتیکت عکس‌دار با آرم دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و رعایت آراستگی حرفه‌ای از نظر تمیز و مرتب بودن لباسها الزامی است.
- استفاده نامناسب از تلفن همراه و عکاسی یا فیلم‌برداری از بیمار، پرونده و محیط بالینی بدون مجوز ممنوع است.
- در صورت نیاز به برگزاری راند آموزشی/ بالینی، حداکثر یک ساعت، ترجیحاً در ابتدا یا انتهای روز کارآموزی، به این فعالیت اختصاص می‌یابد و بخش عمده زمان کارآموزی به فعالیت‌های بالینی و یادگیری در محیط بالین اختصاص داده می‌شود.

شرح وظایف فراگیران

- فراگیران موظف‌اند کلیه قوانین، مقررات و ضوابط آموزشی، درمانی و حرفه‌ای دوره و محیط بالینی را رعایت نموده و وظایف زیر را انجام دهند:
- حقوق و کرامت بیمار، محرمانگی اطلاعات، ایمنی بیمار، کنترل عفونت و بهداشت دست را رعایت نمایند.
 - در برخورد با بیمار، همراه بیمار، استاد/مربی و کارکنان بخش، رفتار حرفه‌ای و احترام متقابل را رعایت نمایند.
 - در فعالیت‌های بالینی محوله مشارکت فعال داشته و مسئولیت‌های آموزشی و حرفه‌ای خود را مطابق برنامه دوره انجام دهند.
 - ۵ گزارش بازاندیشی از تجارب بالینی و آموزشی خود ارائه نمایند. هر گزارش باید ضمن توصیف مختصر موقعیت یا تجربه، شامل تحلیل وضعیت کودک و نیازهای وی، بررسی چالش‌ها یا مسائل مراقبتی/ توانبخشی، مقایسه وضعیت موجود با وضعیت مطلوب و ارائه پیشنهادها مشخص برای بهبود مراقبت باشد.
 - یک مقاله علمی مرتبط با موضوع دوره را مطالعه، نقد و ارائه نمایند و کاربرد یافته‌های آن را در مراقبت از کودک و خانواده تبیین کنند.
 - در جلسات بحث، ارائه و بازخورد، مشارکت فعال داشته و نقاط قوت، نیازهای یادگیری و زمینه‌های قابل بهبود عملکرد خود را شناسایی نمایند.

منابع اصلی:

- 1- Behrman, Kliggman, Jenson "Nelson Textbook of pediatrics" last edition, W.B. Saunders Com.
- 2- Wong's nursing care of infants and children, last edition, Mosby.

۳- مقدمه‌ای بر روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان استثنائی، دکتر غلامعلی افروز، آخرین چاپ

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

- 1) Bob Gates. Care Planning and Delivery in Intellectual Disability Nursing. Last edition
- 2) Wendy M. Nehring. Core Curriculum for nurses and Other Health Care Professionals. Jones and Bartlett. Canada. Last edition.
- 3) Klein, B. S. Raising gifted kids: everything you need to know to help your exceptional child thrive. New York, AMACOM, American Management Association. Last edition.
- 4) Robinson, W. and R. J. Campbell. Effective teaching in gifted education: using a whole school approach. Abingdon, Oxon, England ; New York, Routledge. Last edition.
- 5) <http://ericec.org/fact/dualexep.htm>
- 6) <http://www.hoagiesgifted.org>

(۷) بهداشت خانواده کودکان عقب مانده ذهنی، ملک پور مختار، آخرین چاپ

(۸) دانیل بی هالاهان، جیمز اف. کافمن، کودکان استثنائی مقدمه‌ای بر آموزش‌های ویژه، ترجمه مجتبی جوادیان، انتشارات فجر، آخرین چاپ

(۹) هیوارد و، مورگان ش آ، کنارد م، کودکان استثنائی مقدمه‌ای بر آموزش ویژه، ترجمه کاکاوند ع و همکاران، ۱۴۰۱، ویرایش ۱۱، نشر ویرایش

(۱۰) پیتز کله، لورنا چان، روش‌ها و راهبردها در تعلیم و تربیت کودکان استثنائی. مترجم فرهاد ماهر، آخرین چاپ

(۱۱) دکتر فرخنده مفیدی، آموزش خانواده، راهنمای عملی والدین و مربیان کودکان استثنائی، آخرین چاپ

(۱۲) سایر منابعی که همکاران تدریس معرفی می نمایند.

اهداف رفتاری مورد انتظار در کارآموزی با حضور در مراکز درمانی و بهزیستی (پس از هماهنگی با بیمارستان و

بهزیستی)

اهداف رفتاری	تاریخ
آشنایی با مسائل آموزشی، تربیتی و توانبخشی کودکان بستری به دلیل ناتوانی	روز اول
آشنایی با مسائل آموزشی، تربیتی و توانبخشی کودکان نابینا و کم بینا	روز دوم
آشنایی با مسائل آموزشی، تربیتی و توانبخشی کودکان ناشنوا و دارای اختلالات گفتاری	روز سوم
آشنایی با مسائل آموزشی، تربیتی و توانبخشی کودکان دارای ناتوانی ذهنی (خفیف، متوسط، شدید و عمیق)	روز چهارم
آشنایی با مسائل آموزشی، تربیتی و توانبخشی کودکان مبتلا به اوتیسم (در صورت امکان و اجازه بهزیستی) و ارائه گزارش بازدیدها، بازاندیشی، نکات آموخته شده بازخورد استاد	روز پنجم